

Covid-19 Salgın Döneminde Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretimine Yönelik Görüşleri

Onur BATMAZ¹, Meltem CEVAHİR BATMAZ² ve Ahmet KILIÇ³

Öz

Bu araştırmada, Covid-19 salgın döneminde sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasında yürütölen bu çalışmanın katılımcıları, ölçüt örnekleme ile belirlenen Yozgat ilinde görev yapan 19 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışmanın verilerinin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, betimsel analizle elde edilmiştir. Çalışma sonucunda ise, Covid-19 salgın dönemi Hayat Bilgisi dersi öğretiminde öğretmenlerin materyal olarak daha çok ders kitabı, video ve animasyonları kullandıkları, ölçme değerlendirme ise daha çok soru-cevap ile ders kitabı etkinliklerinden yararlandıkları görölmüştür. Öğretmenlerin tamamı bu salgın döneminde Hayat Bilgisi dersinin öneminin arttığını düşünmektedir. Öğretmenlerin bu süreçte Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik birçok sorunla karşılaştıkları ama en fazla internet erişim olanaklarının yetersiz olması ile somut materyalleri kullanamama sorunlarıyla karşılaştıkları bulunmuştur. Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin önemli bir kısmı Hayat Bilgisi dersini EBA TV'den takip etmesine rağmen verimli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ise EBA platformunu kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin önemli bir kısmı Hayat Bilgisi kazanımlarının olağanüstü durumlara göre yenilenmesi ve salgınlara yönelik kazanımların eklenmesine yönelik görüş belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Hayat Bilgisi, Öğretim, Salgın

Opinions of Primary School Teachers about Life Science Course Teaching During The Covid-19 Epidemic

Abstract

In this study, it was aimed to examine the opinions of primary school teachers about the Life Studies course teaching during the Covid-19 epidemic period. Participants of this study, which is carried out in the case study, one of the qualitative research methods, consist of 19 primary school teachers working in the city of Yozgat, whose criteria were sampled. A semi-structured interview form was used to collect the data of the study. Descriptive analysis technique was used to analyze the data obtained. As a result of the study, it was seen that teachers used more textbooks, videos and animations as materials in the Life Science course teaching of the Covid-19 epidemic period, and they used more questions and answers and textbook activities in assessment and evaluation. All of the teachers think that the importance of the Life Studies course has increased during this epidemic period. In this process, it was found that teachers faced many problems related to the Life Studies course teaching, but mostly they faced with inadequate internet access facilities and inability to use concrete materials. They stated that although they followed the Life Studies course on EBA TV, they did not find it efficient. It was concluded that most of the teachers used the EBA platform. In addition, a significant part of the teachers expressed their opinions on the renewal of Life Science achievements according to extraordinary situations and the addition of acquisitions related to epidemics.

Key Words: Covid-19, Life Science, Teaching, Epidemic

Atıf İçin / Please Cite As:

Batmaz, O., Cevahir Batmaz, M. ve Kılıç, A. (2021). Covid-19 Salgın Döneminde Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretimine Yönelik Görüşleri. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(3), 1665-1677.

Geliş Tarihi / Received Date: 21.12.2020

Kabul Tarihi / Accepted Date: 01.04.2021

¹ Öğr. Gör. - Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, onur.batmaz@yobu.edu.tr

 ORCID: 0000-0001-9208-2645

² Öğretmen - Milli Eğitim Bakanlığı Şehit Adnan Menderes Gülbaş İlkokulu, meltemcb6161@gmail.com

 ORCID: 0000-0002-4208-6936

³ Öğr. Gör. - Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, ahmet.kilic@yobu.edu.tr

 ORCID: 0000-0001-7147-8552

Giriş

Dünya var olduğundan bu zamana kadar insanlar belirli dönemlerde bazı felaketlerle mücadele etmek durumunda kalmıştır. Bu felaketler kendini bazen bir savaş, bir doğal afet, bulaşıcı bir hastalık olarak göstermiştir. Günümüzde de bu felaket, bir salgın olarak ortaya çıkmış tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Türk Dil Kurumu'na (2019) göre salgın, "bir hastalığın veya başka bir durumun yaygınlaşması ve birçok kimseye birden bulaşması" olarak tanımlanmaktadır. Geçmişten günümüze kadar veba, kolera, İspanyol gribi, SARS, domuz gribi gibi birçok salgın görülmüştür. 2019 Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan Yeni Tıp Koronavirüs (Covid-19) kısa bir zamanda tüm dünyaya yayılmış ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO, 2020) tarafından bir salgın olarak adlandırılmıştır. Hızla dünyaya yayılan bu salgının ülkemizdeki ilk vakası 11 Mart 2020'de görülmüştür (Sağlık Bakanlığı, 2020, s. 2). İlk vakanın görüldüğü tarih itibarıyla sağlık başta olmak üzere eğitim, ekonomi, turizm, ulaşım, iş hayatı ve sosyal etkinlikler gibi alanlarda önemli değişiklikler ortaya çıkmıştır. İnsanların bu alanlarda ortaya çıkan değişiklikleri kabullenmesinin kolay olmadığı ve bu durumda insanlarda stres, korku, endişe, kaygı yarattığı düşünülmektedir. Lin (2020) de artan Covid-19 vakalarının toplumsal kaygı ve endişeleri arttırdığından bahsetmiştir. Nitekim salgının etkisinin azaltılmasına yönelik maske takma, sosyal mesafe, vücut ısısını takip etme, uzaktan çalışma, ücretli izinleri uzatma, karantina süreçleri, sokağa çıkma yasakları gibi birçok uygulamalara yer verilmiştir. Bu uygulamaların dışında daha koruyucu ve önleyici tedbirler olan ve insan etkileşiminin fazla olduğu eğitim kurumları, restoranlar, sinemalar, müzeler, kütüphaneler, eğlence ve spor tesisleri gibi birçok yerlerin de salgın döneminde kapatıldığı görülmüştür (Bozkurt vd., 2020, s. 12). Özellikle geniş bir kitleyi kapsayan ve etkileşimin yoğun olduğu eğitim alanında öncelikli olarak önlemler alınmış vakit kaybedilmeden uygulamaya konulmuştur. Bu sayede okulların eğitime ara verilmesi kararı dünyadaki öğrenci nüfusunun %91'inden fazlasını etkisi altına almıştır (Miks ve McIlwaine, 2020).

Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Covid-19 ile mücadelede diğer ülkelere göre daha hızlı tepki göstermiş ve okullar kapatılma sürecinden sonra hem internet üzerinden hem de internet erişiminde sıkıntı çeken öğrenciler için televizyon aracılığıyla uzaktan eğitim desteğini hemen hizmete sunmuştur. Aynı zamanda uzaktan eğitimde ihtiyaç duyulan ders içerikleri her kademe için hızla oluşturulmuş ve uzaktan eğitim platformlarına taşınmıştır (Özer, 2020a). Bu salgın döneminde 2012 yılında kurulan öğretmen-öğrenci etkileşimine dayanan Eğitimde Bilişim Ağı (EBA) aktif bir şekilde kullanıma alınmış ve alt yapısı güçlendirilmiştir. EBA platformunun yanında ilkökul, ortaokul ve lise kademelerine yönelik EBA TV kanalları uzaktan eğitim sürecinde kullanılmıştır. Covid-19 salgınından etkilenen öğrencilerin bu dönemde ev ortamında sıkıldıkları, üzüldükleri, okullarını özledikleri ve akranlarıyla bir arada olamadıkları için depresyona girdikleri; okulların kapalı olmasından dolayı eğitimleri ile ilgili sorunlar yaşadıkları görülmekte ve bunların telafilerini aileleriyle yapmaya çalıştıkları görülmektedir (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2020a; OECD 2020b). MEB bu süreçte öğrencilerin ve ailelerin psikolojik durumlarını da göz önünde bulundurarak onların psikolojik dayanıklılığını desteklemek için yardım hattı oluşturarak öğrenci ve velilerin danışmanlarla telefonla doğrudan iletişim kurmalarını sağlamıştır (Özer, 2020b, s. 1128). Ayrıca öğretmenlerin de salgın döneminde öğrencileriyle iletişime geçerek onları sürece ilişkin bilgilendirmeleri ve rahatlatmaları, onların yanında olduğunun hissini uyandırılması hem öğrencilerin kendilerini iyi hissetmelerine hem de motivasyonlarını yüksek tutmalarına katkı sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Özellikle ilkökul dönemindeki öğrencilerin, öğretmenlerinin yanlarında olduğunu hissetmeleri onların salgın sürecini kolay atlattıklarını sağlayabilir. Salgın döneminde yürütülen uzaktan eğitim sürecinin hem sınıf öğretmenlerini hem de ilkökul öğrencilerini önemli derecede etkilediği söylenebilir. Nitekim Ertan Kantos (2020) ilkökul öğrencilerinin somut işlemler dönemde olmaları ve kendi öğretmenlerinin ders anlatımlarına alışık olmaları, kendi başlarına ders çalışabilme disiplinine sahip olmamaları gibi sebeplerden dolayı farklı olumsuzluklarla karşılaşma ihtimalleri daha yüksek olduğunu dolayısıyla sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitimde öğrencileri için neler yaptıkları ya da neler yapamadıkları büyük önem kazandığını böylece sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde öğrencileri için yüz yüze eğitimden daha fazla bir çaba içerisinde olmalarını da gerekli kıldığını ifade etmiştir. Covid-19 salgın döneminde uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenleriyle ilgili yapılan çalışmaların (Ertan Kantos, 2020; Duban ve Şen, 2020; Yurtbakan ve Akıldız, 2020; Sönmez, Yıldırım ve Çetinkaya, 2020; Fidan, 2020) olduğu görülmektedir. Ancak sınıf öğretmenleriyle yapılan çalışmaların ilkökul döneminde okutulan herhangi bir dersle ilişkili yapılmadığı görülmüştür. Hayatın bilgisi olarak da ifade edilen Hayat Bilgisi dersi, (Tay, 2017) hem içeriği bakımından hem de öğrencilerin bu ders kapsamında öğrendiklerini yaşantısında sıkça kullanmasından dolayı salgının bu dersin öğretimi üzerindeki durumu incelenmiştir. Öğrencilerin günlük yaşantısıyla ilişkili

öğrenmeler gerçekleştirmesi ve bunları yaşantısına aktarması, iyi ve sorumlu birer vatandaş olması, beceri eğitimi kazanması, bulunduğu toplumu benimsemesi ve uyum sağlaması gibi becerilerin kazandırıldığı derslerin başında Hayat Bilgisi dersi gelmektedir (Yılmaz ve Göçen, 2019, s.76). Dolayısıyla Covid-19 salgın süreciyle hayatımızda birçok değişikliğin yaşanması ve yeni bir sürecin başlamasından dolayı Hayat Bilgisi dersi üzerinde çalışmanın yapılması kararlaştırılmıştır. Bu sebeple Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretimini durumunu tespit etmek için bu çalışma yürütülmüştür. Yapılacak bu çalışma ile hem alanyazına katkı sağlayacağı hem de Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik yapılacak çalışmalara ışık tutacağı düşünölmektedir. Bu araştırma, Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik görüşlerinin incelemesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde kullandığı materyaller nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde yaptıkları ölçme-değerlendirme uygulamaları nelerdir?
3. Sınıf öğretmenleri Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersinin daha fazla önem kazandığını düşünöyor mu? Neden?
4. Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretiminde karşılaştığı sorunlar nelerdir?
5. Sınıf öğretmenleri Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde EBA TV'deki Hayat Bilgisi dersini takip ediyor mu? Eğer ediyorsa dersin verimliliği hakkında ne düşünöyor?
6. Sınıf öğretmenleri Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik canlı ders haricinde EBA platformunu kullandı mı? Eğer kullandıysa ne tür uygulamalar yapıldı?
7. Sınıf öğretmenlerinin Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecine yönelik Hayat Bilgisi dersi kazanımları hakkındaki düşönceleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, derin ve çeşitli bilgi kaynaklarından beslenerek araştırılan durum hakkında zengin bir şekilde açıklayıcı bilgiler sunar. Ayrıca katılımcıların açıklamaları, görüşleri ve diğer veri kaynaklarından elde edilen bilgiler birleştirilerek çalışılan durum hakkında karar verilir (Hancock ve Algozzine, 2006, s. 33). Hagan (2006) durum çalışmasını, bir ya da birkaç açıklayıcı durumun nitel olarak derinlemesine araştırılması olarak tanımlamaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Yozgat ilinde görev yapan 19 sınıf öğretmeni oluşurmaktadır. Örneklem seçiminde amaçlı örnekleme çeşitlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, araştırmacı tarafından oluşturabilen veya daha önceden belirlenebilen bir dizi ölçütü karşılayan durumların çalışılması olarak ifade edilmektedir (Yıldırım ve şimşek, 2016, s. 122). Bu çalışmada da uzaktan eğitim faaliyetlerini canlı ders yaparak yürüten ve merkezde görev yapan öğretmenlerle görüşme yapılması ölçüt olarak belirlenmiştir. Çalışma grubuna ilişkin demografik bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler

		Frekans (f)
Cinsiyet	Erkek	9
	Kadın	10
Eğitim Durumu	Lisans	15
	Yüksek Lisans	4
Mesleki Deneyim	1 – 5 yıl	3
	6 – 10 yıl	7
	11 – 15 yıl	4
	16 – 20 yıl	5

Tablo 1 incelendiğinde, çalışmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete göre; 10'unun kadın, 9'unun erkek, eğitim durumuna göre ise 4'ünün yüksek lisans ve 15'inin de lisans mezunu olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin mesleki deneyimleri ise 3 ile 20 yılları arasında yer almaktadır. Ayrıca öğretmenlerin 3'ü 1 – 5 yıl, 7'si 6 – 10 yıl, 4'ü 11 – 15 yıl, 5'i 16 – 20 yıl mesleki deneyime sahiptir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme soruları hazırlanırken alanyazın taraması yapılmış ancak Covid-19 döneminde Hayat Bilgisi dersine yönelik yapılan herhangi bir çalışmaya rastlanılmadığı görülmüştür. Görüşme formundaki sorular, çalışma grubuna dahil edilmeyen sınıf öğretmenleriyle yapılan görüşmeler sonucunda araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Hazırlanan bu görüşme formu için doktora eğitimini tamamlamış üç öğretim elemanından ve iki sınıf öğretmeninden uzman görüşü alınmış ve görüşme formundaki iki soru çıkarılarak görüşme formuna son hali verilmiştir. Daha sonra çalışma grubunda yer almayan iki sınıf öğretmeniyle pilot görüşmeler gerçekleştirilmiş ve görüşme formunda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Çalışma grubu ile yapılan görüşmeler sonucunda veriler toplanmıştır. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu ile sesli veya görüntülü görüşmeler gerçekleştirilmiş, beş öğretmenle de Covid-19 salgın dönemi hijyen kurallarına dikkat ederek yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca verilerin toplanma sürecinde farklı sebeplerden dolayı görüşmeyi kabul etmeyen öğretmenlerden veriler mail aracılığıyla toplanmıştır. Mail aracılığıyla toplanan veriler için de öğretmenlerle iletişime geçilerek uygun oldukları bir zaman diliminde görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri yanıtlar hakkında kısa bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında toplanan veriler, betimsel analiz kullanılarak analiz edilmiştir. Ekiz'e (2015) göre betimsel analiz, araştırma sürecinde kullanılan gözlem, görüşme veya belge gibi veri toplama araçlarında bulunan soru ya da konu temelinde analiz edilmesidir. Analiz sürecinde elde edilen veriler araştırmacılar tarafından ayrı ayrı analiz edilerek Miles ve Huberman'ın (1994) kodlama güvenilirliği formülü kullanılmıştır. Bu güvenilirlik, ortak kodların, ortak kodlar ile ortak kodlara uymayan kodların toplamına bölünmesinden sonra 100 ile çarpılmasıyla elde edilir (Miles ve Huberman, 1994, s. 64). Bu formüle göre, analiz sürecinde araştırmacılar arasındaki kodlama uyumunun % 95 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular, öğretmenlerin görüşme formunda yer alan sorulara verdikleri cevaplardan yapılan doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Çalışmaya katılan sınıf öğretmenleri Ö1, Ö2,...Ö19 olarak kodlanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde Covid-19 salgın döneminde sınıf öğretmenleri ile Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analiziyle ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir.

Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretiminde kullanılan materyallere ilişkin görüşler

Çalışmaya katılan öğretmenlere, Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretiminde kullandıkları materyallerin ne olduğu sorulmuş, elde edilen verilerin analizinden ulaşılan bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersi öğretiminde kullandıkları materyallere ilişkin görüşleri

Kullanılan Materyaller	Öğretmenler	(f)
Ders kitabı	Ö1,Ö2,Ö4,Ö5,Ö6,Ö8,Ö9,Ö12,Ö17,Ö18,Ö19	11
Video ve animasyonlar	Ö3,Ö5,Ö6,Ö10,Ö11,Ö12,Ö14,Ö15,Ö18,Ö19	11
Eğitim platformları (okulistik, EBA, morpa)	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö6,Ö7,Ö9,Ö13, Ö14	9
Görsel sunumlar	Ö3, Ö4,Ö5,Ö11,Ö13,Ö15,Ö17,Ö19	8
İnternet aracılığıyla paylaşılan etkinlikler (eğitimhane, sosyal medya vb.)	Ö1,Ö2, Ö3,Ö5,Ö7,Ö10, Ö13	7
Eğitici oyuncaklar	Ö5,Ö6,Ö14,Ö15	4
Yardımcı kaynaklar	Ö5,Ö8,Ö9	3
Boyama etkinlikleri	Ö6	1
Etkileşimli pdf ve Z-Kitap	Ö16	1

Tablo 2'ye göre, öğretmenlerin Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersinde materyal olarak en çok ders kitabı ile video ve animasyonlardan yararlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin EBA, okulistik ve morpa kampüs eğitim platformlarını (f=9), görsel sunumları (f=8), internet aracılığıyla paylaşılan etkinlikleri (f=7), eğitici oyuncakları (f=4) ve yardımcı kaynakları (f=3) da materyal olarak kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin boyama etkinlikleri (f=1) ile etkileşimli pdf ve Z-kitabı (f=1) salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersinde

kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersi öğretiminde kullandıkları materyallere ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

“Hocam salgının olduğu bu dönemde de ders kitabını kullanıyorum. Bunun dışında konuya göre okulistikten de faydalanmaya çalışıyorum. Ayrıca internetten araştırıp bulduğumuz etkinlikleri de kullanıyorum. Eğitimhane gibi.” (Ö1)

“Bu süreçte olabildiğince oyuncaklardan, kuklalardan, resimlerden ya da online olarak yapılabilecek somut etkinlikler mesela konuyla ilgili videolar kullanıyorum. Ayrıca tabi ders kitabımızı ve yardımcı kitaplarımızı da kullanıyorum.” (Ö5)

“Öncelikle eğitim sitelerinden okulistik, morpa gibi sitelerin ders anlatımlarından faydalaniyorum. Ders kitabı, kuklalar, boyama etkinlikleri ve öğrencilerimin çekmiş oldukları videolardan yararlanıyorum. Sınıf arkadaşlarının çekmiş oldukları videolar daha çok ilgilerini çekiyor öğrencilerin.” (Ö6)

“Telefon, tablet veya bilgisayarlarda üzerinde işaretleme yapılabilen yazılar yazabileceği etkileşimli pdf ve Z-kitap çalışmalarını kullanıyorum.” (Ö16)

Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretimi ölçme değerlendirme sürecinde yapılan uygulamalara ilişkin görüşler

Çalışmaya katılan öğretmenlere, Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretimi ölçme değerlendirme sürecinde neler yaptıkları sorulmuş, elde edilen verilerin analizinden ulaşılan bulgular Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersi öğretimi ölçme değerlendirme sürecine ilişkin görüşleri

Ölçme değerlendirme süreci	Öğretmenler	(f)
Soru cevap	Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö9,Ö10,Ö12,Ö14,Ö15,Ö18	11
Ders kitabı etkinlikleri	Ö5,Ö8,Ö13,Ö14,Ö15,Ö17,Ö18,Ö19	8
Ödev verme ve kontrol etme	Ö4,Ö5,Ö9,Ö11,Ö16	5
İnternet aracılığıyla paylaşılan etkinlikler (eğitimhane, sosyal medya vb.)	Ö2,Ö3,Ö6,Ö11	4
EBA’da etkinlik paylaşma	Ö10,Ö13,Ö14,Ö17	4
Yardımcı kaynak etkinlikleri	Ö5,Ö9,Ö19	3
Eğitim platformu etkinlikleri (okulistik, morpa,)	Ö3,Ö19	2
Öğrencilerin ders sürecine katılma durumu	Ö1,Ö4	2

Tablo 3 incelendiğinde, salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersinde daha çok soru cevap (f=11) yöntemini kullanarak ölçme değerlendirmede bulduklarını ifade etmişlerdir. Bunun dışında Hayat Bilgisi dersi öğretiminde öğretmenlerin ders kitabı etkinliklerini (f=8), ödev verme ve kontrol etmeyi (f=5), internet aracılığıyla paylaşılan etkinlikleri (f=4), EBA’da etkinlik paylaşımını (f=4), yardımcı kaynak etkinliklerini (f=3), eğitim platformu etkinliklerini (f=2) ve öğrencilerin ders sürecine katılma durumunu (f=2) ölçme değerlendirme sürecinde kullandıkları görülmüştür. Bu konuda Ö3, Ö4 ve Ö19’un görüşleri şu şekildedir:

“Anlık yayınlarda soru cevabı kullanıyorum. Farklı olarak okulistik, morpa, eğitimhane değerlendirme sorularını kullanıyorum.” (Ö3)

“Ölçme ve değerlendirme sürecinde öğrencilerin derse katılıp katılmadıklarını gözlemliyorum. Derste sorular soruyorum ve verdiğim ödevleri kontrol ediyorum. Bu şekilde hocam.” (Ö4).

“Farklı kaynaklardan, okulistikten, eğitim setlerinden işlediğimiz konulara yönelik boşluk doldurma, eşleştirme, test gibi etkinliklerle pekiştirerek süreçle ilgili değerlendirme yapıyorum. Ders kitabı çalışmalarını da kullanıyorum.” (Ö19)

Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersinin daha fazla önem kazandığını düşünüp/düşünmemelerine ilişkin görüşler

Çalışmaya katılan öğretmenlere, Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersinin daha fazla önem kazandığını düşünüyor musunuz? Neden? sorusu sorulmuş, öğretmenlerin tamamının Hayat Bilgisi dersinin öneminin arttığını düşündüğünü ifade etmiştir. Elde edilen verilerin analizinden ulaşılan bulgular Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersinin daha fazla önem kazandığını düşünüp/düşünmediklerine ilişkin görüşleri

Dersin daha fazla önem kazandığını düşünüyorum. Çünkü?	Öğretmenler	(f)
Dersin içeriğinde temizlik, kişisel bakımın olması	Ö1,Ö2,Ö3,Ö7,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15,Ö16,Ö18,Ö19	12
Öğrenilenleri günlük hayatla ilişkilendirmeyi sağlaması	Ö3, Ö5,Ö6,Ö7,Ö9,Ö10,Ö13,Ö17	8
Öğrencilerin kendini rahat ifade etmesi için ortam sağlaması	Ö3,Ö4,Ö6,Ö9,Ö10,Ö19	6
Hayata yönelik bilgiler sunması	Ö4,Ö8,Ö10,Ö14	4
Toplum sağlığına katkı sunması	Ö3,Ö16,	2
Çevreyle iletişim kurmayı sağlaması	Ö1	1
Sağlıklı yaşama katkı sunması	Ö17	1
Günderlik konuların işlenmesi	Ö18	1

Tablo 4 incelendiğinde, öğretmenler, dersin içeriğinde temizlik, kişisel bakımın olması (f=12), öğrenilenleri günlük hayatla ilişkilendirmeyi sağlaması (f=8), öğrencilerin kendini rahat ifade etmesi için ortam sağlaması (f=6), hayata yönelik bilgiler sunması (f=4) ve toplum sağlığına katkı sunması (f=2) açısından salgın döneminde Hayat Bilgisi dersinin önem kazandığını ifade etmişlerdir. Ayrıca çevreyle iletişim kurmayı sağlaması (f=1), sağlık yaşama katkı sunması (f=1) ve gündelik konuların işlenmesinden (f=1) dolayı da dersin öneminin arttığını düşündükleri görülmüştür. Konuyla ilgili öğretmen görüşlerinden bazıları şunlardır:

“Evet hocam düşünüyorum tabi. Hayat bilgisi dersindeki kişisel bakımın, temizlik kurallarının ne kadar önemli olduğunu ve bunu da hayatımızda kullanmamızın önemli bir şey olduğunu biliyorduk, tekrar kavramış olduk bu süreçte.” (Ö7)

“Evet düşünüyorum. Çünkü Hayat Bilgisi dersi öğrencilere aslında hayatın bilgisini sunuyor. Şuan salgın bir hastalık döneminden geçtiğimiz için dersimizde buna yönelik temizlik ve hijyen konularına daha sık değiniyoruz.” (Ö14)

“Evet düşünüyorum hocam. Çünkü Hayat Bilgisi dersinde daha çok gündelik yaşantımızdaki konuları işliyoruz. Bu salgın döneminde de hijyen ve temizlik konularına değindiğimiz için dersin önemi daha da arttı.” (Ö18)

Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşler

Çalışmaya katılan öğretmenlere, Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunların neler olduğu sorulmuş, elde edilen verilerin analizinden ulaşılan bulgular Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri

Karşılaşılan sorunlar	Öğretmenler	(f)
İnternet erişim olanaklarının yetersiz olması	Ö6,Ö11,Ö14,Ö15,Ö16,Ö17,Ö18	7
Somut materyaller kullanamama	Ö2,Ö3,Ö11,Ö12,Ö14,Ö16	6
Öğrencilerin derse aktif katılmaması	Ö2,Ö3,Ö4,Ö9,Ö10	5
Konuları canlandıramama	Ö1,Ö2,Ö9,Ö15,Ö16	5
Sınıf ikliminin oluşmaması	Ö13,Ö14,Ö18,Ö19	4
Ders saati süresinin kısa olması	Ö8,Ö10,Ö14,Ö19	4
Sınıf dışı etkinlikler yapamama	Ö3,Ö8,Ö16	3
Etkinliklerin eğlenceli geçmemesi	Ö6,Ö14	2
Velilerin öğrencilere derste yardım etmesi	Ö5	1
Öğrencilerin ekrana bağımlı olması	Ö7	1
Ders kitabı etkinliklerinin uzaktan eğitime uymaması	Ö17	1
Kullanılan yöntem ve tekniğin az olması	Ö12	1

Tablo 5’e göre, Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretiminde öğretmenlerin; internet erişim olanaklarının yetersiz olması (f=7), somut materyaller kullanamama (f=6), öğrencilerin derse aktif katılmaması (f=5), konuları canlandıramama (f=5), sınıf ikliminin oluşmaması (f=4), ders saati süresinin kısa olması (f=4), sınıf dışı etkinlikler yapamama (f=3) ve etkinliklerin eğlenceli geçmemesi (f=2) sorunlarıyla karşılaştıkları görülmüştür. Ayrıca velilerin öğrencilere derste yardım etmesi (f=1), öğrencilerin ekrana bağımlı olması (f=1), ders kitabı etkinliklerinin uzaktan eğitime uymaması (f=1) ve kullanılan yöntem ve tekniğin az olması (f=1) sorunlarının da bu süreçte yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden bazıları şunlardır:

“Birçok kazanımı aslında materyallerle destekleyip kazanmalarını sağlıyoruz. Öğrencilerin de derste sürece katılması istediğim bir şey ve bu da uzaktan mümkün olmuyor. Tabii bu süreçte canlandırma da yapamıyoruz, bence bu da önemli bir eksiklik.” (Ö2)

“Bu sürecin benim için en büyük sıkıntısı, diğer derslerde olduğu gibi Hayat Bilgisi dersinde de tüm öğrencilerime ulaşamamak. Ayrıca bu dönemde uzaktan eğitimde yaptığımız materyalleri de kullanamıyoruz, yani öğrenci ona dokunamıyor.” (Ö11)

“Ders saatleri daha kısa olduğu için tüm öğrencilerin fikir beyanları mümkün olmuyor. Sınıf dışında bazı konularda yaptığımız fiziksel etkinlikleri yapamıyoruz.” (Ö8)

Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde EBA TV’deki Hayat Bilgisi dersinin verimliliğine ilişkin görüşler

Çalışmaya katılan öğretmenlere, Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde EBA TV’deki Hayat Bilgisi dersini takip ediyor musunuz? Ediyorsanız dersin verimliliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Nedenleriyle açıklar mısınız? sorusu sorulmuş, elde edilen verilerin analizinden ulaşılan bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Öğretmenlerin EBA TV’deki Hayat Bilgisi dersini takip etmelerine/etmemelerine ve dersin verimliliğine ilişkin görüşleri

EBA TV takip durumu	EBA TV’nin verimlilik durumu ve nedeni	(f)	
Verimli buluyorum	İçeriğinin zevkli ve eğlenceli olması (Ö1)	1	
	Daha fazla öğrenciye ulaşması (Ö11)	1	
	Konularla paralel ilerlemesi (Ö14)	1	
	EBA canlı derslerin tekrarını sağlaması (Ö14)	1	
	Etkili öğrenme süreci (Ö14)	1	
	Takip ediyorum	Öğrenci ve velinin EBA TV’yi takip etmemesi (Ö15, Ö16, Ö17, Ö18)	4
		Konuların yüzeysel olması (Ö4, Ö5, Ö19)	3
		Etkileşimin olmaması (Ö8, Ö12, Ö13)	3
		Değerlendirmenin eksik olması (Ö4, Ö12)	2
		Verimli bulmuyorum	Etkinliklerin eğlenceli olmaması (Ö5, Ö16)
Öğretmen merkezli olması (Ö13)			1
Kalıcı öğrenmelerin olmaması (Ö13)			1
İlgi çekici materyal kullanmama (Ö16)			1
Ekran başında çok vakit geçirme (Ö17)			1
Konuların hızlı geçilmesi (Ö19)			1
Kısmen takip ediyorum	Verimli bulmuyorum	Etkileşimin olmaması (Ö2, Ö3, Ö6, Ö9, Ö10)	5
		Öğrenmenin yaparak yaşayarak olmaması (Ö7)	1

Tablo 6 incelendiğinde, Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde EBA TV’deki Hayat Bilgisi dersini öğretmenlerin 13’ünün takip ettiği, 6’sının ise kısmen takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır. EBA TV’deki Hayat Bilgisi dersini takip eden öğretmenler, içeriğinin zevkli ve eğlenceli olması (f=1), daha fazla öğrenciye ulaşması (f=1), konularla paralel ilerlemesi (f=1), EBA canlı derslerin tekrarını sağlaması (f=1) ve etkili öğrenme sürecinden (f=1) dolayı EBA TV’deki Hayat Bilgisi dersini verimli buldukları görülmüştür. Ancak öğretmenlerin; öğrencilerin ve velilerin EBA TV’yi takip etmemesi (f=4), konuların yüzeysel olması (f=3), etkileşimin olmaması (f=3), değerlendirmenin eksik olması (f=2), etkinliklerin eğlenceli olmaması (f=2), öğretmen merkezli olması ve kalıcı öğrenmelerin olmaması (f=1), öğretmen de ilgi çekici materyal kullanmama (f=1), ekran başında çok vakit geçirme (f=1) ve konuların hızlı geçilmesi sebepleriyle (f=1) EBA TV’deki Hayat Bilgisi dersini verimli bulmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca kısmen takip ettiğini söyleyen 6 öğretmen ise, etkileşimin olmaması (f=5) ve öğrenmenin yaparak yaşayarak olmamasından (f=1) dolayı verimli bulmadıkları görülmüştür. Konuyla ilgili öğretmen görüşlerinden bazıları şunlardır:

“Takip ediyorum hocam, bence verimli. Çünkü canlı derslere katılamayan öğrencilerimiz oluyor ancak herkesin evinde televizyon olduğu için EBA TV’yi izleyebiliyor, konuları öğrenebiliyor.” (Ö11)

“Takip ediyorum hocam, ancak öğrencilerde, ebeveynlerin birçoğunda TV’deki Hayat Bilgisi dersini ve diğer dersleri de izleme sorumluluğu olmadığı için TV’deki içeriklerin verimsiz olduğunu düşünüyorum.” (Ö15)

“Takip ediyorum hocam dersleri. Ders süresince konuların yüzeysel bir şekilde geçildiğini düşünüyorum. Ayrıca derste anlatılanlarla ilgili değerlendirmenin eksik kaldığını düşünüyorum. Ondan verimli olmadığını düşünüyorum.” (Ö4)

“Açıkçası sürekli takip etmiyorum, ara sıra diyelim. Hayat Bilgisi dersi etkileşimli bir ders ancak karşılıklı etkileşim söz konusu olmadığı için EBA TV de, yeterince verimli ve etkili olduğunu düşünmüyorum.” (Ö9)

Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik EBA platformuna ilişkin görüşler

Çalışmaya katılan öğretmenlere, Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik canlı ders haricinde EBA platformunu kullandınız mı? Kullandıysanız ne tür uygulamalar yaptınız? Anlatır mısınız? soruları sorulmuş, elde edilen verilerin analizinden ulaşılan bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik canlı ders haricinde EBA platformunu kullanıp kullanmadıklarına ve yaptıkları uygulamalara ilişkin görüşleri

EBA platformunu kullanma durumu	Yapılan uygulamalar	(f)
Kullandım	Etkinlik hazırlama, paylaşma (Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö9,Ö11,Ö12,Ö13,Ö14,Ö15, Ö16,Ö17)	12
	Video paylaşma (Ö3,Ö5,Ö6,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö15,Ö19)	9
	Sınav hazırlama (Ö3,Ö10,Ö13,Ö14,Ö16,Ö19)	6
	Ödev verme (Ö4,Ö5,Ö9,Ö14,Ö16,Ö17)	6
	Öğrencilerin durumunu takip etme (Ö6,Ö13,Ö19)	3
	Tartışma yapma (Ö14,Ö15)	2
	Oylama yapma (Ö14,Ö15)	2
Kullanmadım	Ö1,Ö2,Ö7,Ö8,Ö18	5

Tablo 7’ye göre, Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik canlı ders haricinde öğretmenlerin 14’ü EBA platformunu kullandığı 5 öğretmenin ise bu platformu kullanmadığı sonucuna ulaşılmıştır. EBA platformunu kullanan öğretmenlerin en fazla etkinlik hazırlama, paylaşma (f=12) için en az ise tartışma ve oylama (f=2) yapmak için kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin; video paylaşma (f=9), sınav hazırlama (f=6), ödev verme (f=6), öğrencilerin durumunu takip etme (f=3) uygulamalarını yaptıkları görülmüştür. Bu konuda Ö12, Ö17 ve Ö18’un görüşleri şu şekildedir:

“Evet EBA platformunu kullandım, hala aktif bir şekilde kullanıyorum. Etkinlikler hazırlıyorum ve kullanıyorum. Öğrencileri birebir takip ediyorum. Faydalı ve güzel bir platform olduğunu düşünüyorum.” (Ö6)

“Kullandım hocam. Etkinlik örneklerini hazırlıyorum, sonra onları paylaşıyorum. Sağlıkla, temizlikle ilgili videolar paylaşıyorum.” (Ö12)

“Hocam ben elimden geldiğince kullanıyorum. İşlediğim konularla ilgili hazırladığım etkinlikleri paylaşıyorum. Ödev veriyorum. Bu şekilde kullanıyorum.” (Ö17)

“EBA’da yeterli içeriklerin olmamasından dolayı kullanmıyorum.” (Ö18)

Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi kazanımlarına ilişkin görüşler

Çalışmaya katılan öğretmenlere, Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi kazanımları hakkındaki düşüncelerinin neler olduğu sorulmuş, elde edilen verilerin analizinden ulaşılan bulgular Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersi kazanımlarına ilişkin görüşleri

Kazanımlara ilişkin görüşler	Öğretmenler	(f)
Olağanüstü durumlara göre yenilenmeli	Ö5,Ö6,Ö12,Ö14,Ö16,Ö17,Ö18,Ö19	8
Salgınlara yönelik kazanımlar eklenmeli	Ö7,Ö9,Ö14,Ö15,Ö16,Ö17,Ö18,Ö19	8
Sağlıklı bireyler yetiştirmeye uygun olması	Ö1,Ö4,Ö13,Ö15	4
Geleceğe yönelik olmalı	Ö8,Ö10,Ö15,Ö18	4
Günlük hayatta işlevsel olması	Ö2,Ö4,Ö8,Ö11	4
Uzaktan eğitimle ilgili kazanımlar eklenmeli	Ö14,Ö16,Ö17	3
Kazanım sayısı azaltılmalı	Ö3,Ö12	2
Sağlığa yönelik kazanımlara ayrılan süre artmalı	Ö7	1

Tablo 8'e göre Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi kazanımlarına ilişkin ğretmen görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin önemli bir kısmı kazanımların olağanüstü durumlarına göre yenilenmesi (f=8) ve salgınlara yönelik kazanımların eklenmesine (f=8) yönelik görüş belirtmişlerdir. Ayrıca ğretmenler kazanımlarla ilgili, sağlıklı bireyler yetiştirmeye uygun olması (f=4), geleceğe yönelik olması (f=4), günlük hayatta işlevsel olması (f=4) ve uzaktan eğitimle ilgili kazanımlar eklenmesine (f=3) yönelik görüşlerde bulunmuşlardır. 2 ğretmen salgın döneminde kazanım sayısının azaltılması gerektiğini ifade ederken 1 ğretmen de sağlığa yönelik kazanımlara ayrılan sürenin artması gerektiğini belirtmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden bazıları şunlardır:

"Genel olarak kazanımlar yeterli değil bence. Çünkü salgın hastalıklar hakkında bilgi sonra teknolojinin doğru kullanılmasına yönelik bilgiler, karşılaşılan sorunlar karşısında verilmesi gereken bilincin yeterli bir şekilde yer aldığını düşünmüyorum. Mesela geçen sene ortaya çıkan salgın nedeniyle kitap içeriklerinin, kazanımların güncellenmesi gerekiyordu bence. Uzaktan eğitime yönelik kazanımlar olabilir, konulara yer verilebilir" (17)

"Hocam kazanımlar güncel konulara göre geliştirilebilirler. Özellikle bu tarz salgınların gelecekte de artacağı, ekolojik dengenin bozulacağı n görülmekte. Bu sebeple bu konulara yönelik kazanımlar eklenebilir." (18)

"Aslında Hayat Bilgisi dersi programında temizlik ve hijyen konuları bulunduğu için bu konulara dikkat eden bireyler yetişiyor aslında. Ama gelecekte küresel olarak en çok yaşayacağımız problemler salgın hastalıklar olacaktır. Bu sebeple buna yönelik kazanımlar eklenmeli ve yoğun olarak işlenmelidir." (15)

Tartışma, Sonuç ve öneriler

Çalışmaya katılan ğretmenlerin Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi ğretiminde, ders kitabını, video ve animasyonları, eğitim platformlarını, görsel sunumları, internet aracılığıyla paylaşılan etkinlikleri, eğitici oyuncakları, yardımcı kaynakları, boyama etkinlikleri ile etkileşimli pdf ve Z-kitabını materyal olarak kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Sönmez, Yıldırım ve etinkaya'nın (2020) alışmasında öğretmenlerin çoğunluğunun salgın döneminde ek kaynaklardan faydalandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca yapılan çalışmalarda (Bakiğlu ve evik, 2020; Sönmez, Yıldırım ve etinkaya, 2020) ğretmenlerin eğitim platformlarından biri olan EBA'yı bu süreçte etkin kullandıkları grlmştir.

Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi ğretiminde öğretmenlerin, soru cevabı, ders kitabı etkinliklerini, dev verme ve kontrol etmeyi, internet aracılığıyla paylaşılan etkinlikleri, EBA'da etkinlik paylaşımını, yardımcı kaynak etkinliklerini, eğitim platformu etkinliklerini ve öğrencilerin ders sürecine katılma durumunu lme değerlendirme sürecinde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yurtbakan ve Akyıldız (2020) ile Bayburtlu'nun (2020) alışmalarında lme değerlendirme kapsamında öğretmenlerin salgın dönemi süresince dev vererek iletişime geçtikleri bulgularına ulaşılmıştır. Ancak Kalsen, Kaplan ve şimşek (2020) ise, çalışmalarında öğrencilere dev verilmesini doğru bulmadıklarını ifade etmişlerdir. ğrencilerinin tamamının konuyu anlayıp anlamadıklarının o an görülmesi açısından ğretmenlerin Hayat Bilgisi dersinde soru cevap yöntemine daha çok yer verdiği söylenebilir. Hayat Bilgisi dersinde öğrencilerin n bilgilerinden ve yaşantılarından kaynaklı bilgilerin çok olması ders sürecine etkin katılmaları da öğretmenler tarafından lme değerlendirme sürecinde dikkate alındığı söylenebilir.

Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin tamamı Hayat Bilgisi dersinin öneminin daha da arttığını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Dersin içeriğinde temizlik, kişisel bakımin olması, öğrenilenleri günlük hayatla ilişkilendirmeyi sağlaması, öğrencilerin kendini rahat ifade etmesi için ortam sağlaması, hayata yönelik bilgiler sunma, toplum sağlığına katkı sunması, çevreyle iletişim kurmayı sağlaması, sağlık yaşama katkı sunması ve gündelik konuların işlenmesi açısından Hayat Bilgisi dersinin öneminin salgın döneminde arttığı öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Hayat Bilgisi dersi, hayatın bilgisini sunan (Tay, 2017) bir ders olduğundan sadece salgın, felaket vb. durumlarda değil her zaman hayatı bir önem taşımaktadır. Ancak Covid-19 salgın döneminde insanların yaşantılarında meydana gelen birçok değerlik bundan sonraki yaşamlarına da etki edeceğinden Hayat Bilgisi dersinin öneminin daha da artacağı söylenebilir.

Öğretmenlerin Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi ğretiminde; internet erişim olanaklarının yetersiz olması, somut materyaller kullanılmama, öğrencilerin derse aktif katılmaması, konuları canlandıramama, sınıf ikliminin oluşmaması, ders saati süresinin kısa olması, sınıf dışı etkinlikler yapamama, etkinliklerin eğlenceli geçmemesi, velilerin öğrencilere derste yardım etmesi,

öğrencilerin ekrana bağımlı olması, kullanılan yöntem ve tekniğin az olması ile ders kitabı etkinliklerinin uzaktan eğitime uymaması sorunlarıyla karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan birçok çalışmada (Burke ve Dempsey, 2020; Bayburtlu, 2020; Fidan, 2020; Bakioğlu ve Çevik, 2020; Yolcu, 2020; Ertan Kantos, 2020; Sarı ve Nayir, 2020; Baek, Jones, Bulger ve Taliaferro, 2018; Özyürek ve Bedge, 2016) internet erişiminden kaynaklı sorunların yaşandığı ortaya çıkmıştır. Yurtbakan ve Akyıldız'ın (2020) araştırmasında da, ders süresinin kısa olduğunun ve öğrencilerin etkileşim ile eğlenceli etkinliklerin olmasından dolayı yüz yüze okulu tercih ettikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin somut dönemde olmalarından dolayı Hayat Bilgisi dersinin daha fazla somutlaştırılarak işlenmesi gerektiği ancak uzaktan eğitimde somut materyallerin kullanılamaması, öğrencilerin derse aktif katılamaması, konuların canlandırılmaması gibi sorunların ortaya çıkmasından dolayı Hayat Bilgisi dersi konularının öğrenilmesinde problemlerle karşılaşabileceği söylenebilir.

Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin önemli bir kısmı EBA TV'deki Hayat Bilgisi dersini takip ettiği ancak azımsanmayacak kadar öğretmenin ise takip etmediği görülmüştür. EBA TV'deki Hayat Bilgisi dersini takip eden öğretmenlerin, içeriğin zevkli ve eğlenceli olması, daha fazla öğrenciye ulaşması, konularla paralel ilerlemesi, EBA canlı derslerin tekrarını sağlaması ve etkili öğrenme sürecinden dolayı verimli bulunduğu görülmüştür. Ayrıca takip eden öğretmenlerin de öğrenci ve velinin EBA TV'yi takip etmemesi, konuların yüzeysel olması, etkileşimin olmaması, değerlendirmenin eksik olması, etkinliklerin eğlenceli olmaması, öğretmen merkezli olması, kalıcı öğrenmelerin olmaması, ilgi çekici materyal kullanılmaması, ekran başında çok vakit geçirilmesi ve konuların hızlı geçilmesi sebepleriyle EBA TV'deki Hayat Bilgisi dersini verimli bulmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Kısmen takip ettiğini söyleyen öğretmenlerin ise etkileşimin olmaması ve öğrenmenin yaparak yaşayarak olmamasından dolayı verimli bulmadıkları görülmüştür. Baturay ve Yükseltürk (2015) uzaktan eğitimde derslerin tekrarının sağlanmasının öğrencilerin akademik başarılarına olumlu yansıdığından bahsetmektedir. Yurtbakan ve Akyıldız (2020) çalışmalarında öğretmenlerin, Covid-19 izolasyon döneminde uzaktan eğitimi konuların yüzeysel anlatılması ve öğrenci öğretmen etkileşimi kurulamamasından dolayı yetersiz buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Sönmez, Yıldırım ve Çetinkaya (2020) çalışmalarında da sınıf öğretmenlerinin EBA TV'deki ders anlatımlarını hızlı bulduğu, ders tekrarlarının süreci olumsuz etkilediği ve dönüt sağlanamaması sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin büyük çoğunluğu EBA TV derslerini tek başına yeterli bulmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin yarısından fazlasının EBA TV'yi takip etmesine rağmen verimli bulmamalarında yoğunlukla EBA TV'nin hızlı bir şekilde kurulup hizmet vermeye başlamasındaki eksikliklerden ve uzaktan eğitimin getirdiği sorunlardan kaynaklandığı söylenebilir.

Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik canlı ders haricinde öğretmenlerin büyük çoğunluğu EBA platformunu etkinlik hazırlamak, paylaşmak, video paylaşmak, sınav hazırlamak, ödev vermek, öğrencilerin durumunu takip etmek, tartışma ve oylama yapmak için kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bir kısmı ise EBA platformunu kullanmadıklarını ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin önemli bir kısmının EBA'yı kullandığı ve en çok kullanılan derslerden birinin de Hayat Bilgisi dersi olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kurtdebe Fidan, Erbasan ve Kolsuz, 2016). Tüysüz ve Çümen'in (2016) çalışmasında EBA platformunun konuların pekiştirilmesi, ödev yapma, sınavlara hazırlık vb. durumlarda faydalı bir site olduğuna yönelik bulgulara rastlanmıştır. Çiftçi ve Aydın'ın (2020) çalışmasında da öğretmenlerin EBA üzerinden öğrencilerini ödevlendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin Covid-19 salgınında Hayat Bilgisi öğretiminde EBA platformunu daha çok değerlendirme sürecinde kullandıkları söylenebilir.

Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde Hayat Bilgisi dersi kazanımlarına ilişkin öğretmenler, kazanımların olağanüstü durumlara göre yenilenmesi, salgınlara yönelik kazanımların eklenmesi, sağlıklı bireyler yetiştirmeye uygun olması, geleceğe yönelik olması, günlük hayatta işlevsel olması ve uzaktan eğitimle ilgili kazanımların eklenmesi gerektiğine yönelik görüşler belirtmişlerdir. Ayrıca salgın döneminde kazanım sayısının azaltılması ve sağlığa yönelik kazanımlara ayrılan sürenin de artması gerektiğini ifade etmişlerdir. Yurtbakan ve Akyıldız'ın (2020) araştırmasında, salgın döneminde kazanımlara ayrılan ders süresinin yetersiz olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersi kazanımları temizlik, kişisel bakım, günlük hayatla ilişkilendirme, hayata yönelik bilgiler sunma, toplum sağlığı, çevreyle iletişim, sağlıklı yaşam, gündelik konuların işlenmesi açısından önemli görülürken kazanımların olağanüstü durumlara göre yenilenmesi, salgınlara yönelik kazanımların eklenmesi, geleceğe yönelik kazanımların olması gibi sebeplerden dolayı da Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının gözden geçirilmesinin önemli olduğu söylenebilir.

Öneriler

- Covid-19 salgın dönemi uzaktan eğitim sürecine yönelik ilkokul düzeyinde farklı derslere yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin yaptıkları uygulamalara ilişkin tarama çalışmaları yapılabilir.
- Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının salgın, felaket vb. durumlar karşısında ihtiyacı karşılayıp karşılamama durumunun incelendiği araştırmalar yapılabilir.
- Öğretmenlerle EBA platformunu değerlendirme sürecine yönelik çalışmalar dışında farklı derslere yönelik içerik oluşturma çalışmaları yapılabilir.
- EBA TV'deki öğrenme öğretme süreçleriyle ilgili başka ne tür etkinliklerin ve ilgi çekici materyallerin kullanılabileceğine yönelik çalışmalar yapılabilir.

Etik Beyan

“Covid-19 Salgın Döneminde Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi Dersi Öğretimine Yönelik Görüşleri” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Gerekli olan etik kurul izinleri Yozgat Bozok Üniversitesi Etik Komisyonu'nun 16.12.2020 tarih ve 16/25 sayılı kararı ile alınmıştır.

Kaynakça

- Baek, J. H., Jones, E., Bulger, S., ve Taliaferro, A. (2018). Physical education teacher perceptions of technology-related learning experiences: A qualitative investigation. *Journal of Teaching in Physical Education*, 37(2), 175-185.
- Bakioğlu, B. ve Çevik, M. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(4), 109-129. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43502>
- Baturay, M. H. ve Yükseltürk, E. (2015). The role of online education preferences on student's achievement. *The Turkish Online Journal of Distance Education*, 16(3), 3-12. doi:10.17718/tojde.47810
- Bayburtlu, Y. S. (2020). Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi. *Turkish Studies*, 15(4), 131-151. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44460>
- Bozkurt, A., Jung, I., Xiao, J., Vladimirschi, V., Schuwer, R., Egorov, G., ... ve Rodes, V. (2020). A global outlook to the interruption of education due to COVID-19 pandemic: Navigating in a time of uncertainty and crisis. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), 1-126.
- Burke, J. ve Dempsey, M. (2020). Covid-19 practice in primary schools in Ireland report. *Maynooth, Ireland*.
- Çiftçi, B. ve Aydın, A. (2020). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) platformu hakkında fen bilimleri öğretmenlerinin görüşleri. *Türkiye Kimya Derneği Dergisi Kısım C: Kimya Eğitimi*, 5(2), 111-130.
- Duban, N. ve Şen, F. G. (2020). Sınıf öğretmeni adaylarının COVID-19 pandemi sürecine ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(4), 357-376. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43653>
- Ekiz, D. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.
- Ertan Kantos, Z. (2020). Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile ilgili düşünceleri. *8. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi, Sosyal ve Eğitim Bilimleri*, 67-81.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 belirsizliğinde eğitim: İlkokulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43.
- Hagan, F. E. (2006). *Research methods in criminal justice and criminology*. Boston: Allyn and Bacon.
- Hancock, D.R. ve Algonzzine, B. (2006). *A practical guide for beginning researchers doing case study research*. New York: Teachers College Press.
- Kalsen, C., Kaplan, İ. ve Şimşek, M. (2020). İlkokullardaki ev ödevlerine ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 527-547.
- Kurtdede Fidan, N., Erbasan, Ö. ve Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 626-637.
- Lin, C. Y. (2020). Social reaction toward the 2019 novel coronavirus (COVID-19). *Social Health Behaviour*, 3, 1-2.
- Miks, J. ve McIlwaine, J. (2020). *Keeping the world's children learning through COVID-19*. UNICEF.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. Sage Publications.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2020a). *Learning remotely when schools close: How well are students and schools prepared? Insights from PISA*.

- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2020b). *Combating COVID-19's effect on children*.
- Özer, M. (2020a). COVID-19 salgını sonrası dünyada eğitim. <https://www.meb.gov.tr/covid-19-salgini-sonrasi-dunyada-egitim/haber/20936/tr> adresinden alınmıştır.
- Özer, M. (2020b). Türkiye’de COVID-19 salgını sürecinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından atılan politika adımları. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1124-1129. <https://dx.doi.org/10.24106/kefdergi.722280>
- Özyürek, A. ve Begde, Z. (2016). Uzaktan eğitim uygulamasının öğrenci bakış açısına göre değerlendirilmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 592-605.
- Sağlık Bakanlığı. (2020). Covid-19 (Sars-Cov-2 Enfeksiyonu) genel bilgiler, epidemioloji ve tanı.
- Sarı, T. ve Nayır, F. (2020). Pandemi dönemi eğitim: sorunlar ve fırsatlar. *Turkish Studies*, 15(4), 959-975. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44335>
- Sönmez, M., Yıldırım, K. ve Çetinkaya, F. Ç. (2020). Yeni tip Koronavirüs (SARS-CoV2) salgınına bağlı uzaktan eğitim sürecinin sınıf öğretmenlerinin görüşleriyle değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 15(6), 855-875. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43799>
- Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). EBA ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(27/3), 278-296.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yılmaz, F., ve Göçen, S. (2019). Hayat bilgisi öğretimine ilişkin yapılan araştırmalara yönelik bir inceleme. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 76-86.
- Yolcu, H. H. (2020). Sınıf öğretmeni adaylarının uzaktan eğitim deneyimleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 237-250.
- Yurtbakan, E. ve Akyıldız, S. (2020). Sınıf öğretmenleri, ilkökul öğrencileri ve ebeveynlerin Covid-19 izolasyon döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşleri. *Turkish Studies*, 15(6), 949-977. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43780>
- Tay, B. (Edt.) (2017). *Etkinlik örnekleriyle hayat bilgisi öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu, (2019). Online Türkçe sözlük.
- World Health Organization (WHO). (2020). Coronavirus disease (COVID-19) Pandemic. World health Organization.

EXTENDED ABSTRACT

Since the world has existed, people have had to struggle with some disasters in certain periods until this time. These disasters have sometimes manifested themselves as a war, a natural disaster, a contagious disease. Today, this disaster has emerged as an epidemic and has affected the whole world. New Type Coronavirus (Covid-19), which emerged in Wuhan, China in December 2019, spread all over the world in a short time and was named as an epidemic by the World Health Organization (WHO, 2020). Considering the psychological conditions of the students and their families in this process, MoNE created a help line to support their psychological resilience and enabled students and parents to communicate directly with counselors by phone (Özer, 2020b, p.1128). In addition, it can be said that it is important for teachers to communicate with their students during the epidemic and inform them about the process, to relieve them, and to awaken the feeling of being with them, in terms of both making them feel good and keeping their motivation high.

During the Covid-19 epidemic period, it is seen that the studies on primary school teachers during the distance education process (Ertan Kantos, 2020; Duban and Şen, 2020; Yurtbakan and Akyıldız, 2020; Sönmez, Yıldırım and Çetinkaya, 2020; Fidan, 2020) are limited. In addition, it was observed that studies conducted with primary school teachers did not correlate with any courses taught during the primary school period. This study was conducted to determine the status of the Life Science course teaching during the Covid-19 epidemic period.

This research was conducted in order to examine the opinions of primary school teachers regarding the Life Studies course teaching during the Covid-19 epidemic period. In this study, one of the qualitative research methods, case study design was used. The study group of the research consists of 19 primary school teachers working in Yozgat. Criterion sampling method, one of the purposeful sampling types, was used in sample selection. The research data were collected through a semi-structured interview form. Collected data were analyzed using descriptive analysis.

During the Covid-19 epidemic period of distance education, the teachers participating in the study used the Life Science course teaching, the textbook, videos and animations, educational platforms, visual presentations, activities shared on the internet, educational toys, auxiliary resources, painting activities and interactive pdf and Z-book as materials. They stated that they used.

During the Covid-19 epidemic period of distance education, it was concluded that teachers used question-answer, textbook activities, assign and control homework, activities shared on the internet, share activities in EBA, auxiliary resource activities, educational platform activities and students' participation in the course process in the assessment and evaluation process.

All of the teachers came to the conclusion that they think the importance of the Life Science course has increased even more in the distance education process during the Covid-19 epidemic period. It was stated by the teachers that the importance of the Life Studies course increased during the epidemic period in terms of cleaning, having personal care, associating the learned with daily life, expressing oneself comfortably by students, providing information about life, public health, communication with the environment, health life and daily issues.

During the Covid-19 epidemic period, the distance education of teachers during the Life Science course teaching; Inadequate internet access facilities, inability to use concrete materials, students' inability to actively participate in the course, not being able to enliven the subjects, the classroom climate is not formed, the course time is short, the activities are not fun, the parents help the students in the course, the students are dependent on the screen, the method used and with the lack of technique, it was concluded that the textbook activities were not compatible with distance education.

During the Covid-19 epidemic period, it was observed that a significant number of teachers followed the Life Science course on EBA TV, but not too many teachers did not. It has been observed that the teachers who follow the Life Studies course on EBA TV find it productive because the content is enjoyable and entertaining, reaches more students, progresses in parallel with the subjects, ensures the repetition of EBA live courses and effective learning process. In addition, the teachers who follow do not follow the EBA TV, the subjects are superficial, there is no interaction, the evaluation is lacking, the activities are not fun, the teacher-centered, the lack of permanent learning, not using interesting materials, spending a lot of time in front of the screen and the subjects. It was concluded that they did not find the Life Studies course on EBA TV efficient due to the rapid passing. Teachers who said that they followed partially did not find it efficient due to the lack of interaction and learning by doing and living. Baturay and Yükseltürk (2015) mention that repeating courses in distance education has a positive effect on students' academic success.

Apart from the live course for the Life Studies course teaching, most of the teachers stated that they used the EBA platform to prepare activities, share videos, prepare exams, assign homework, follow up the status of students, discuss and vote. Some of the teachers stated that they do not use the EBA platform. It was concluded that a significant number of primary school teachers used EBA and one of the most used courses was the Life Studies course (Kurtdele Fidan, Erbasan and Kolsuz, 2016).

In the Covid-19 epidemic period, the teachers regarding the Life Science course acquisitions in the distance education process stated that the gains should be renewed according to extraordinary situations, the gains for the epidemic should be renewed, it should be suitable for raising healthy individuals, it should be for the future, it should be functional in daily life and the acquisitions related to distance education should be added. . They also stated that during the epidemic period, the number of gains should be reduced and the time allocated to health gains should also increase.